

Odmevi z volitev — v ljudsko skupščino LRS

Na nedeljskih volitvah je prekmur- sko ljudstvo ponovno pokazalo, kako zaupa ljudski oblasti, izrazilo je svojo željo po tem, da se v svetu ohrani mir in da si sami doma pripravimo lepše življenje. Visoka udeležba volivcev na volitvah in visok odstotek volivcev, ki so volili kandidate Osvobodilne fronte, je najlepši dokaz, da je ljudstvo v svoji novi domovi zadovoljno in da svo- jemu vodstvu popolnoma zaupa.

Ze par dni pred volitvami so se fron- tovc, posebno pa mladina, po vsem okraju pripravljali na to, da bi svoja volišča čim bolje uredili. Na dan vo- litve so bila vsa volišča okrašena, Mur- ska Sobota pa je bila odeta v zelenje in zastave. Na predvečer volitev je v soboškem okraju gorelo preko 40 kre- sov. Kresovi iz Krplivnika, Hodoša, Dolence, Salovec, Markovec, Cepinec, Adrijane, Kresovi in Kramarovec, So- tine, Serdice in ostalih vasi so bili vidni daleč naokoli. V Martinju, tik ob meji, so mladinci na Srebrnem bre- gu zažgali velik kres, ki je kazal daleč preko meje, da se Prekmurje priprav- lja na volitve. Ob kresu je kulturna ekipa mladinske delovne brigade »Ste- fan Kovač«, ki jo je sestavila gimna- zijska mladina, priredila pester kul- turni program.

V nedeljo zjutraj so volilne komisije iz Središča, Berkovec, Ivanjševce, Rat- kovec in Čikečev vasi prve sporočile, da so volitve pri njih končane. Ljudje so se že v zgodnjih urah zbirali pred volišči z željo, da bi čim prej opravili svojo dolžnost. Mladinci iz Križevca so že ob pol štirih priredili budnico, potem pa odšli skupno na volišče. Tudi v Kramaroveh, Ocinju, Sotini in Ser- dici je mladina že ob petih zjutraj pri- šla na volišče. V Murski Soboti so člani avto-moto društva priredili budnico, vojska, gasilci in mladina pa so se zbrali in skupno odšli volit.

Okrog osme ure so na okrajno vo- lilno komisijo prihajala vse bolj pogo- sta poročila. Iz vseh krajev so poro- čali, da je mladina skupno s frontovci in gasilci priredila budnice in da so bili gasilci prvi, ki so izpolnili svojo državljansko dolžnost. Do osmih so tudi volilne komisije iz Kramarovec, Nem- čavce in Pordašince sporočile, da so volitve pri njih končane. V Sotini in Serdici je do pol osme ure volilo 93% volivcev, v Rogoševcih pa več kot po- lovica.

V Gornjih Moravcih so si volilci napovedali tekmovalstvo, da bodo do 9. ure vsi volili. In res so bile volitve končane pol ure pred napovedanim časom.

Ze v predvolilnih pripravah so se dobro izkazali gornjemoravski gasilci- frontovci s krajevnim poveljnikom Ko- vač Francem na čelu. Gasilci so si v soboto zvečer na sestanku razdelili te- ren tako, da je vsak odgovarjal za ne- kaj volivcev. Zelo aginla sta bila pri tem četni poveljnik Trplan in podpo- veljnik Gorčan. Okrasitev volišča pa so prevzele gasilke. Gasilci so volili že do 7. ure zjutraj. Občudovanja vredni pa so bili pionirski, ki so že v zgodnjih jutranjih urah vzklkali po vasi: »Volitve so se začele — požurite se!« Četrte ure za volilci v Gornjih Moravcih so končali volitve tudi nji- hovi sosedje v Gornjih Tešanovcih.

Tudi v Kančevcih so volitve že ob pol deseti uri končali in vsi volilci volili kandidata OF. Prvi je volil 68 letni starček tov. Janez Malašič, ki je že 14 let bolan z ohromelo levo nogo in levo roko. Kljub svoji bolezn in oddaljenosti volišča je v spremstvu svoje hčere bil že ob pol šestih na vo- lišču, kjer je čakal na volilno komi- sijo. Starček je izjavil sledeče: »Vem, da bi kot bolnik lahko izostal, ali tega mi ne dovoljuje moja vest. V današ- njih časih mora vsak državljan svojo dolžnost častno izpolniti. Volim, ker vem, da s tem utrjujemo svetovni mir in našo neodvisnost. Naj vedo komi- nformbirojevci na oni strani, da so mi- nili tisti časi, ko se je še ljudstvo dalo varati z lepimi besedami. Danes so po- trebna dejanja, ki jih oni ne zmorejo. Njihova propaganda pri nas nima me- sta. Niso in ne bodo uspešni v temnih nakanah, ki so jih izmislili v boju proti novi Jugoslaviji.«

Do deseti je v okraju končalo z volitvami že 21 vasi. V Murski Soboti je bilo najboljše III. volišče, ki je prvo zaključilo volitve.

Franc Bokan iz Radovec, ki je 64 let star in bolehen, je prišel na voliš- če, ki je pol ure oddaljeno od njegove hiše. Predsednika volilne komisije je prosil, naj mu oprusti, ker ni mogel priti prej. Dejal je: »Pri prejšnjih vo- litvah sem bil prvi, danes pa vsled bo- lezni nisem mogel priti in sem le s težavo vstal. Vendarle sem šel volit, ker mi je to dolžnost.« Kaj pohvale vredne besede starega možaka. Za vzgled naj bi jih vzeli trljje odborniki KLO Radovci, Sukič Anton, Ficko Ka-

rel in Bernjak Marija, ki niso čutili svoje dolžnosti do države, ter sploh niso prišli volit. Radovčani se spra- šujejo, kako jih morejo taki odborniki zastopati v KLO? S tem so pokazali, da pljujejo v lastno skledo, to je, da niso za oblast, katero sami zastopajo. Radovčani pa pravijo: »Ce oni niso za ljudsko oblast, mi ne bomo zanje.«

Na ostalih voliščih pa je bila do te ure volilna udeležba okrog 60%. Ob dvanajstih je v okraju volilo že okrog 70% volivcev. Na prvem mestu je bila Murska Sobota, kjer je kandi- diral dr. Ferdo Kozak. Tri volišča so dopoldne volitve zaključila. Na VII. volišču bi končali mnogo prej, če vo- lilna komisija ne bi morala čakati na mizarja Fariča in njegovo ženo, ki ni imel časa stopiti samo preko ceste in v eni minuti opraviti svojo dolžnost. Tovarišem, ki so ga povpraševali, za- kaj ne gre volit, je odgovoril, »da ima čas«, češ da on tudi ne dobj karte. Ce pa bi bil mizar Farič do skupnosti pošten, bi moral priznati, da njemu ži- vilna karta tudi ni potrebna, ker se s svojim zaslužkom, ki je gotovo v primeri z uslužbenci večkrat, lahko preživlja tudi brez karte.

Dopoldne je bila tik za Mursko So- boto volilna enota Križevci-Prosenjak- ovci, kjer je kandidiral Miran Koš- melj. Do 12. ure je tu volilo preko 90% volivcev. Tudi v rogaševski volilni enoti, kjer je kandidiral okrajni sekre- tar KPS Bela Brglez, je do dvanajste ure volilo preko 70% volivcev.

Vaščani iz Ivanovec so že na pred- volilnem sestanku sklenili, da bodo čimprej prišli na volišče. Člani gasilske čete so bili že zjutraj ob sedmih na volišču. Volitve so končali ob 10. uri 100 odstotno.

V 40 vaseh v soboškem okraju so vo- litve dopoldne zaključili. Volilni re- zultati so bili izredno lepi. V Marki- šavcih, kjer je 143 volivcev, so bile

Tako je bilo pred volitvami v martjanskem sektorju

Okrajni aktivisti so obiskali vsako vas in se pogovorili z ljudmi. Ljudje so odobraval, ljudje so grajali, ljudje so predlagali, ljudje so se na ta način pripravljali na volitve. Ampak v enem pa so bili ljudje le enotni. Z enim stavkom bi se to povedalo takole: »Ne bomo nasledili Kominformbiroju in ga ne maramo, dokler so njegovi odnosi sovražni našemu ljudstvu. To je zelo pozitivno. Pridali so še: »Proti početju Kominformbiroja se bomo odločno borili.« Tako je prav.

V soboto popoldne smo obiskali ves sektor.

»V nedeljo do pol osme smo gotovili«

V Markišavcih so pravkar krasili volilni prostor. Članice AFŽ so bile vesele in nasmejane. »Do pol osme smo gotovili!« je bil odgovor nasmejane mlade žene. Vsekar je odgovor žene tudi odgovor Kominformbiroju, zato smo z zadovoljstvom odšli v Nemčavce.

»Mi ne rabimo aktivista!«

V Nemčavcih je bil zvečer še sestanek. Radi bi se dokončno pogovorili. Seveda imajo tu večjo besedo moški. Samozavestno nam je namestnik kan- didata dejal: »Naša vas ne rabi okrajnega aktivista.« S tem stavkom so Nemčavčani pokazali visoko poli- tično zavest.

Članice AFŽ so bile zelo agilne

Nasli smo jih na volišču, kjer so krasile volišče. One so to nalogo pre- vzele na predvolilnem sestanku. »...in do katere ure?« sem vprašal. »Ne od- stopamo od svoje tradicije! Gremo vsi do dvanajste!«

Toliko samozavesti nismo pričakovali na sektorju, toda ljudstvo govori in mu moramo verjeti.

Tako mladino nam je trebal!

V Tešanovcih, v kandidatovi vasi, vihra visoko nad okno državna zasta- va. V predstobi so polne košare zele- nja. Pravkar sta mladinki okrasili sli- ko maršala Tita. Ostale mladinke in mladinci hite sem in tja. Pletoje, kra- sijo, postavljajo zastavice in soba po- staja zelo prijetna. Ko sem si bolje ogledal to družinico, sem opazil, da je to kompletna dramska družina IZUD. Seveda, saj vodi delo režiser tov. Skri- lec. Pred kratkim sem jih videl v Mar- tjancih, kjer so uprizorili »Navadnega človeka.« »Veste tovariši, mi je po- verljivo rekla neka mladinka, učimo se nove igre.« »Lepo je med njimi,« sem dejal svojemu tovarišu, »tako sveža je ta mladina!«

4 kroglice v črni skrinjici. V Krncih jih je bilo 5, v veliki vasi Andrejci pa 10. Tudi v ostalih vaseh je bilo število kroglic v črni skrinjici majhno.

Ob 3. uri popoldne je v soboškem okraju volilo že okrog 80% volivcev. V obmejnem predelu Prosenjakovci-Križevci so vse vasi, razen v Domanj- ševcih, volitve ob tej uri že končale. Volilni rezultati so bili zelo lepi. V Murski Soboti je na III. volišču gla- sovalo za kandidata OF 98.5% voliv- cev. V madžarski vasi Prosenjakovci je volilo kandidata OF 99.3% voliv- cev, v Čikečki vasi pa 98.6% volivcev. V Ivanjševcih in Središču sta bili le po ena kroglica v črni skrinjici. Takoj je odgovorilo prekmursko ljudstvo na pozive budimpeštanskega radia, ki jih je pozival, naj ne gredo na volitve! Tudi v ostalih krajih, kjer so volitve do te ure že končali, so bili rezultati zelo lepi. V Fokovcih je volilo kandi- data OF 99.2% volivcev, v Selu pa 98 odstotkov.

Po poročilih, ki jih je dobila okraj- na volilna komisija do pete ure popol- dne, je 62 vasi v okraju z volitvami že končalo. Zaradi močnega vetra pa je bila poročevalska služba otežkoče- na tako, da poročila niso prihajala pra- vočasno. V tem času pa so se že vra- čali prvi tovariši iz vasi, ki so prina- šali zaključne volilne rezultate.

Da so volitve v soboškem okraju tako lepo potekale, imajo velike zaslu- že mladinci, ki so po vseh vaseh nu- dili volilnim komisijam svojo pomoč. Poročevalsko službo je na dan volitev opravljalo okrog 400 mladincev. Po- sebno dobro se je pripravila na volitve mladina soboške gimnazije in srednje gospodarske šole, od katerih je kulturna ekipa tudi v nedeljo dopoldne go- stovala s kulturnim programom v go- riških vaseh. Tudi kmečka mladina v Križevcih, Rogoševcih in Ižakovcih se je tega dne pokazala zelo pozitivno.

»Kandidatovi vasi smo napovedali tekmovalstvo«

»Napovedali smo tekmovalstvo Teša- novčanom,« so nam rekli. »Do devete smo gotovi!« Sveže poriban pod vo- lišča je prav lepo spričevalo mladinc iz Moravce. Stirje starejši moški so se pritoževali nad mladinci, ki jim malo nagačajo. »Torej do devete! Na svi- denje!« in smo odšli.

Kaj bo z Noršinci?

Tamkaj se ni bilo ničesar priprav- ljeno. »Do večera smo gotovi!« so nam odgovorili na vprašanje, kedaj bodo končali z volitvami. To pomeni, da tu nekaj ni v redu.

Zadružniki so žilavi in sodelujejo s privatniki

Pravkar smo prišli v Sebeborce, ko so pripeljali zadružni konji na dvoriš- če volišča poln voz mladih smrek. Sebeborčani žele napraviti alejo do vo- lišča. V sobi so spretno roke odraslih žena šivale na odrsko zaveso drobne cvetke. Kolikor sem mogel prebrati, bo končno besedilo: »Glasujmo za kan- didata OF!« Prepričan sem bil, da taki zadružniki ne morejo storiti drugače, kot 100% izpolniti svojo državljansko dolžnost!

»Stoj!«

V Andrejcih nas je ustavil mladinec s puško. »Stoj!« je rekel in smo stali. Oni so se že pripravili. V pogovoru nam je dejal, da so sklenili do devete ure končati z volitvami. Naredili smo »na levo krog« in odšli.

V Bokračih bodo tudi prej končali

Bokračji tekmujejo z Andrejci. Ce ljudstvo tekmuje, potem mora Kom- informbiro pri takem ljudstvu propa- sti.

V Reko je prispel 5. t. m. prvi vlak

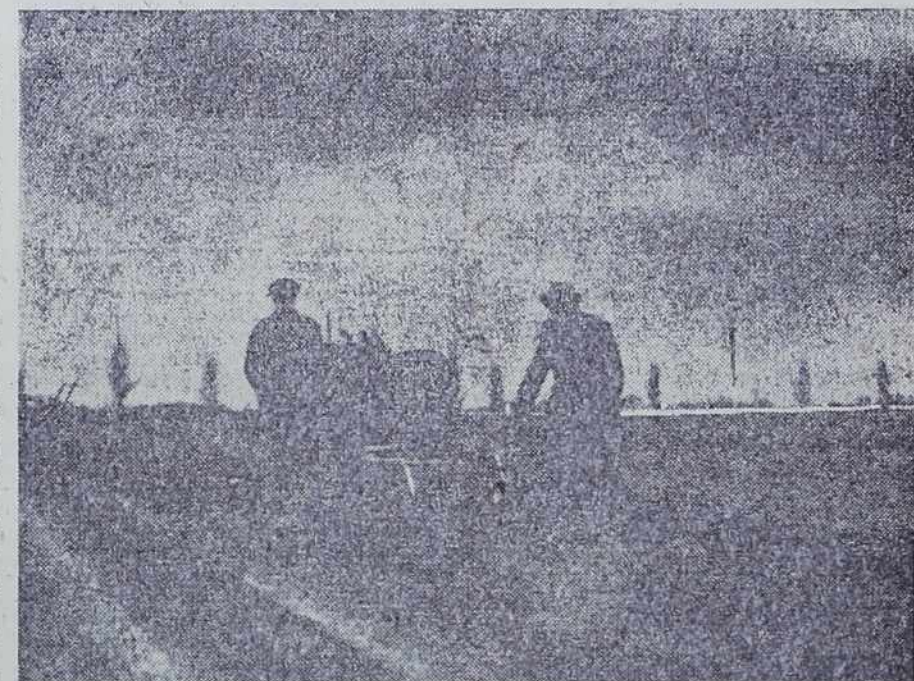
iz Francije s tovorom 640 ton moke. Je to del pomoči, ki jo je francoska vla- da dala na razpolago Jugoslaviji. V celoti prejmemo iz Francije 7400 ton moke v vrednosti 300 milijonov fran- kov.

MLO v Novem mestu je sklenil, da bo letos storil vse za ureditev in olepšanje mesta. Med najnujnejšimi deli, ki jih bo do izvršili s pomočjo masovnih organi- zacij, je tlakovanje cest in ulic zaradi neznoznega prahu poleti ter blata v de- ževni dobi. Uredil bodo tudi vodovod in kanalizacijo. Novo mesto je majhno me- sto na Dolenjskem, manjše od Murske Sobotice.

Pomladanska setev v dolnjelendavskem okraju

Doslej so kmetje in zadružniki v dol- njelendavskem okraju preorali nad 90 odstotkov predvidenih površin, kar omo- goča hiter potek pomladanske setve. Zadružniki v Pincah so že končali s set- vijo ovsa in jarega ječmena, sejejo pa tudi v sosednjih zadruhah. V priprav- ljena zemljišča pomladanske setve bodo kmetje zasejali z jarnimi posevki, ostalo pa s krompirjem, koruzo in drugimi okopavinami. Problem je dobro seme, ki ga pa kmetje nimajo povsod dovolj, kljub prizadevanju okrajne semenske službe v pravočasni zagotovitvi potre- nih količin semena. Trenutno razpo- lažajo z manjšo količino semenskega ječ- mena, z nekaj več ovsa in krompirja — vse to pa le za zamenjavo za manj- vredno seme. V poedinih primerih — posebno v okolici Lendave, kjer je po- plava uničila do 50 ha posevkov — pa

bo manjkalo. Težave so le v poedinih zadruhah, kjer še niso združili zemlje, pomanjkanje delovne sile. Ako bi si delo dobro razporedili kot v Crenovcih, bi lahko zadruge setev pravočasno op- ravile, ne pa ko večina zadružnikov še vedno dela po starem, zaradi česar je delovni efekt dela dokaj nizek. Nedavno so zadruge začele preusmerjati polje- delstvo v gojilstvo okopavin in vrtnar- skih kultur. »Manj žitaric in več oko- pavin!« — to je geslo zadružnikov. Za- enkrat bodo začele z vrtnarstvom le tri zadruge, in sicer zadruge Mostje, Pince in Benica. Te zadruge leže s svo- jimi zemljišči najbližje naftnim poljem, kar bo omogočilo zalaganje delavstva s povrtninami in drugim pridelki. Po- edine zadruge so si že pripravile tople grede, kjer bodo vzgajali večje količine semen, ki bodo potrebne za nasade.

bo potrebno dodeliti seme tudi brez za- menjave, ker ti kmeti nimajo žitaric za zamenjavo. Tu bo naloga okrajnih in krajevnih setvenih aktivov, da zasig- urajo potrebna semena iz lokalnih virov, to je, da posredujejo pri tistih kmetih, ki imajo semena — takih pa je v okra- ju mnogo. Setveni aktivji v Bistrici, v Hotizi, Strhovcih, Dolini in še v poedi- nih vaseh so že pričeli z delom in so ponekod že razporedili sejalne stroje, ne glede na lastništvo. Kmetje v Prek- murju so še do nedavnega sejali le z roko, kar je bilo zamudno, pa tudi se- mena se je uporabilo več kot je bilo to potrebno. Letos pa so te okoliščine z ozi- rom na pomanjkanje semena še poseb- no važe. Vendar se lahko trdi, da vsi nekateri setveni aktivji še niso prišli za delo. Setveni aktivji v Gaberju še do- danes ni ukrenil ničesar, da se vaša- nom zagotovi seme, pa tudi razporedi- tev strojev jim je malo mar. Takšni set- veni aktivji so v večji oviro, kakor pa v pomoč in zato bi morali volilci tudi o tem več razpravljati. Letos bodo kmetje v dolnjelendavskem okraju prvič poizkusili sejati zemeljski orešek, kar je med kmeti novost. Zaenkrat bodo za- sejali le manjše površine, če pa se bo nova kultura dobro obnesla, bodo na- slednje leto zasejali večje površine.

Kako pa so se pripravili za setev v za- druah in ekonomskih? Te imajo seme- na dovolj, pa tudi vpreg in strojev ne

Gojili bodo rani krompir, paradiznike, kumarce, papriko in podobne povrtnine. Večje količine zelenjave in drugih pri- delkov pa bodo zadruge prispevale tudi v zadružne trgovine, ki se že odpirajo po industrijskih središčih. Vrtnarstvo potrebuje stalno delovno silo, kar po- menja, da bo zadruham še bolj priman- jkovalo ljudi kot pa druga leta. Delovno silo bo možno eprostiti le s strojnimi na- činom dela in pa z dokončno združitvijo živine, kar so izvedle le nekatere za- druge. Močno oporo zadruham in eko- nomijam bo letos nudil sklad za meha- nizacijo, ki razpolaga s potrebnimi stroji. Zadružniki v Benici so dobili svoj lastni traktor, dočim so ostali stroji raz- porejeni po centrih.

V dolnjelendavskem okraju bo še po- trebno v času pomladanske setve pre- gledati ogrožene površine, ki jih sicer ni veliko, vendar jih je treba obdelati. Te površine se nahajajo v vaskih skup- nostih ali bivših občinskih zemljiščih, de- loma pa so to zamočvirjena zemljišča, kjer raste plevel ali grmičevje. Taka zamočvirjena zemljišča bodo letos za- sadili z vrbo, ki jo bodo uporabili za pletarstvo. Računa se, da je v okraju do 50 ha takih zemljišč, kar bi dalo okraju, pa tudi krajevnemu odmor lep dohodek. Poleg tega bi omogočili raz- voj pletarske industrije in s tem stalni zaslužek domačemu prebivalstvu.

—k

Taki pa so bili odmevi volitev

Markišavci. Mladina na čelu s Stefanom in njegovo harmoniko je že ob 4. uri zjutraj budila vaščane. Vo- livci pa so svoje obveznosti častno iz- polnili. Četrta na osem so že končali z volitvami. Čestitamo!

Nemčavci. Vas enaka Markišav- cem. V nekem pa je še boljše. Nobene kroglice v črni. Take politične zave- sti moramo — iskreno povedano — biti veseli. Mogoče bo nekdo žalosten. Najbrž Kominformbiro.

Andrejci. Tudi ti so častno iz- polnili svojo državljansko dolžnost do napovedane ure. Ljudstvo drži besedo.

Bokračji. Ljudstvo v Bokračjih res drži besedo. Tudi Bokračanom čestitamo.

Krnci. Ne moremo, da ne bi Krn- čanom tudi stisnili roko. So možje na mestu.

Tešanovci. Končali so do pol ene popoldne. Torej zamuda za pol ure. Vsekar so držali besedo.

Mlajinci. Udeležba 95%. Nekaj pa le ni v redu. Zelo nas čudi, da na- meščene državnih železnice tov. Žilek Ivan ni šel volit. Zdi se nam, da ta človek kar dve materi »ceca« in se ne ve odločiti. (Služba in posestvo.)

»Bolj počasi, ljudje!«

Vučja gomila. »Bolj počasi lju- dje,« je dejal član volilne komisije, ki je vpisoval volivce, »saj me vendar že boli roka.« Ljudje so se prav nagnetli v sobo in je bilo res hudo za člane vo- lilne komisije. Ob 7. uri zjutraj jih je kar 80 volilo. Razen tega so volišče vzorno okrasili.

»Dajte mi cukor, pa Vam dam glas!«

V Noršincih je bilo res tako, kot je bilo videti že v soboto zvečer. Komi- sija je sedela od jutra do večera. Tam je bilo precej »lepih rožic«. Opisali vam bomo nekaj takih rožic. Za lažje raz- umevanje bomo še zaupali da je po- vpreček posesti 5 ha. Torej lep po- vpreček. Saj ni čudno, da je tudi taka miselnost in da je vedno križ z Nor- šinci. Predsednikova enota je bila do-

bra. Le nek volivec je manjkal na vo- lišču. Nasprotje temu je volilna enota bivšega predsednika. Končno pa sodeč po njegovih besedah, ne more biti drugače. V to volilno enoto ni prišel volit Miholič Ivan, ki je največji kmet v Noršincih. Ne vem, če bo držalo, kar govori Kominformbiro, namreč, da v Jugoslaviji podpiramo kulake in da kulaki podpirajo nas. Ta primer nam jasno pove, kako je s kulaki v Jugo- slaviji oziroma v Noršincih. Pa to še ni vse. Član KLO Trplan je volil. Čast njemu! Toda na dan volitev nismo vi- deli njegove žene in matere.

Na vse to se je odigral lep prizor. Do volišča je prišel Madjar Stefan. On je invalid. Država mu to priznava v invalidnini. Zveza borcev pa mu je podarila 2 para čevljev. Poleg tega pa je bil še tudi na letovanju, toda on ni zadovoljen. »Dajte mi cukor, pa Vam dam glas!« ocenjuje državo. »Nihče Vas ne sili, da morate voliti. Kar osta- nite doma!« tako mu je dejalo ljud- stvo. Postalo ga je sram, ker se ni na- dejal takega odgovora. »Najbrž ne bo več sprejel ne invalidnine in ne čevl- jev, ko noče voliti,« je nekdo pikro pripomnil. Pa je volil. Ne vemo, v ka- tero skrinjico, toda volil je. Najbrž, so ga le naučili misliti.

Martjanci. Tokrat so Martjan- čani pogoreli. Namesto do 12. ure so končali šele ob pol sedmih zvečer. Pre- varili so se. Nadejamo se, da se v bo- doče Martjančanom kaj takega ne bo več pripetilo.

V nedeljo, 25. marca 1951

prvenstvena mladinska
nogometna tekma

MURA : ODRED

(Ljubljana)

Kako so volili v radgonskem okraju

Nedeljske volitve v Skupščino LRS so bile v radgonskem okraju odraz enotne volje ljudstva, kar so volivci dokazali z veliko udeležbo na voliščih po vsem okraju. Vsa volišča so bila centristno okrašena — mladina v večjih centrih okrajev, pa je na predvečer volitev kurila kresove ter organizirala baklade. Številna podeželska društva so na čast nedeljskih volitev pripravila odrske prireditve, s katerimi bodo naknadno gostovali tudi v sosednjih okrajih.

V Radgoni

Radgončani so pričakovali volitve s slavnostno okrašenimi hišami, parolami, zastavami in slavloliki. Umuto jutro je že pred šestimi uro pripeljal na volišča prve trume volivcev. Med prvimi so se prerili na volišče delavci vinogradniškega posestva iz Radgone, ki so prišli na volišče enotno s svojimi brigadirji. Med prvimi v mestu pa so zaključili z volitvami na volišču, kjer so volili starčki »Doma onemoglih«, kateri so kljub visoki starosti dokazali svojo visoko zavest, ter prišli na volišče v zgodnjih jutranjih urah. Vsa volišča v mestu so zaključila volitve pred 12. uro.

V Lutvercih so tekmovali

Lutverčani so stari gadje... Volitve ob vsaki priliki izvedejo mimogrede, so pa vedno med prvimi v okraju. Tako je bilo tudi v nedeljo jutraj. Pred šestimi so se nagnetili na volišče, tako da je volilna komisija težko zmagovala delo. Gasilci, frontovci, žene — vsak je hotel biti prvi. »Hitro, hitro,« so se bodrili, »da nas kdo ne prehiteli!« No, prvo mesto jim je bilo zagotovljeno. To so zvedeli, ko so pred osmo uro odpisali na okraj kratko poročilo: »V Lutvercih smo zaključili volitve!«

Ljudje niso odšli domov, temveč na gradbišče zadružnega doma. Mladinci kot so Čerin Cvetka, Sribič, Cvetka in Lojzka, Angelca, Fuldar in drugi so

odšli že zgodaj v Radgono. Z udarniškim delom bodo pripeljali na gradbišče opeko, pet vagonov, katero so dobili za potrebe dograditve zadružnega doma v Lutvercih. Eni so nakladali kamione, drugi doma razkladali. Soferji kot so Kralj Tonček in Vresko Ferdo, pa tudi niso držali rok križem. Do desete, je vsak imel za sabo 4 vožnje. Proti dvanajsti je bila opeka na mestu, udarniki — bilo jih je nad 70 — pa so se zbrali okrog velike zastave, ki so jo prinesli gasilci... Tako so volili v Lutvercih.

Kaj pa v Apačah?

Žene in mladinke so lepo okrasile volišča, mladinci pa so postavili tri velike slavlolike. Šesta ura jih je našla na volišču, kakor so se domenili! »Čim prej tem bolje — če že ne med prvimi, zadnji ne bomo!« so za trdno sklenili. Med prvimi sta prišla na volišče tudi Rantaša Jožeta in Žitek Martin — oba stara nad 75 let. Temeljito sta si ogledala skrinjice, nato brez oklevanja oddala glasove. Kandidata, zadružniko Frfolj Marijo, sta oba dobro poznala kot pridno in pošteno zadružnico. Do desete ure so prišli na 90 odstotkov, potem pa se je ustavilo. Volivci so ugibali, kdo manjka. Kmalu so ugotovili, da sta med zamudniki že stara nergača — Kičan in Horvat. Kičan se je že rano odpeljal v Radgono, samo da bi se izognil volitvam. Kičan je stari tič! Kot veliki kmet je pravo nasprotje apaškemu zadružniku.

Zelo dobro so se potekale volitve v Kapeli, Stogovcih, Podgorju, Slatina-Radenci, Hrastje-Mota in še v mnogih drugih vaseh, kjer so že pred dvajsetimi uro zaključili z volitvami. Na Velki pa so vaški reaktorji zopet poizkušali pogoniti vodo na svojo milin. Med volivci se je razneslo: »Ne voliti, prva skrinjica je za komuniste, druga pa za Ruše!« No, volivci niso nasledili, izpolnili so svojo volilno dolžnost ter s tem pokazali hrbet vaškim ostankom reakcije.

MED ČLANI SINDIKATA RADGONSKE OPEKARNE JE 91 % UDARNIKOV...

Občni zbor sindikalne podružnice opekarne v Gor Radgoni je zelo dobro uspel. Na zborovanje je prišlo 98 udarnikov, ki so lani z zavestnim delom priložili, da je obrat že v drugič obdržal časten naslov »najboljši obrat ljubotemskih opekar«.

Lanski proizvodni plan v surovih proizvodnih izdelkih so presegli za 19,2%, v skupini stroškov za 16,5%, ter v žgani proizvodnji izdelkov za 40,7%. Ti podatki v številkah zgovorno dokazujejo, da si je kolektiv zaslužil dobljeno priznanje.

V obratu poznajo stalno tekmovalnost, kar jih dviga k proizvodnim uspehom. Lani so delavci prostovoljno prispevali 4203 udarniške ure.

Z razširitvijo in mehanizacijo obrata se je dvignila proizvodnja radgonske opekarne. Primerjava z letom 1939 nam kaže, da se je dvignila v letu 1951 za 104%. Delovni učinek je stodoletno boljši, kot je bil pred vojno. Proizvodnja so povečali s predvojnimi števili delavstva.

Letos so predvidene nove investicije in racionalizacije za razširitev obstoječega obrata. Tako bodo zgradili ali pa razširili krožno peč z umetnimi sušilnicami, montirali avtomatične transportne vozčke za prevoz opeke, pokrili sušilne prostore itd. V doglednem času bo na mestu starega obrata nastal moderen obrat te vrste v Sloveniji.

Na obnem zboru so člani sindikata sprejeli nove obveznosti. Za 17% zvišani plan proizvodnje bodo presegli količinsko in kakovostno, proizvodni plan prve petletke pa bodo uresničili do 30. junija. Tudi izven delovne sezone bodo tekmovali, upravičene izostanke znižali za 20%, neupravičene pa popolnoma odpravili. Sprejeli so tudi sklepe za poživitev kulturno prosvetnega dela. —č

Iz kronike šolnika Miroslava

(Iz dni okupiranega Prekmurja)

V tako ozračje je priletel 27. marec 1941, ki ga je mladina z vsemi ostalimi naprednimi elementi iskreno pozdravila. Narodi Jugoslavije so sprejeli gesla: »Bolje rat, nego pakt«, »Bolje grob, nego rob!« za svoja. Dogodki so se vrstili s filmsko naglico. Mladina je širila letake »Zveze delovnega ljudstva«. Zaradi trošenja letakov te zveze so bili nekateri zaprti že leta 1940. Med ljudstvom je vladala silna vojna psihoza. Uradna in oblastvena Ljubljana pod dr. Natlačenim vodstvom je pošiljala šifrirana povelja na okraj: uradništvo naj ostane na svojem mestu ter naj okupatorjevo vojsko prijazno sprejme!

Dne 6. aprila 1941 so oznanjale detonacije mostov na Muri, da je v rani zori še hladne pomladi prišlo do izvedbe že dolgo pripravljene načrta »furerja«. Stara Jugoslavija je razpadla, ostalo pa je njeno delovno ljudstvo, ki ni zapustilo rodne grude, ostala je desetletja preganjana Partija, ki je nacistični načrti niso presenetili. Njeno vodstvo ni pobegnilo v inozemstvo, kakor je to storil kralj s svojo kliko, temveč je ostalo in organiziralo borbo zoper okupatorja med narodi Balkana.

Prekmurje z Mursko Soboto je padlo brez borbe. Edini zanesljivi vojski so bili graničarji, vse ostalo pa je bilo — na raznih strelskih jarkih v Strukoveh, Stanjevcih, Petrovcih in drugod — iz Franc-Jožefovih časov, vmes mnogo petokolonašev, ki so s sodelovanjem protidržavnih skupinic izdali nekaj poštenih oficirjev, ki so prišli v ujetništvo. V glavnem pa se je vse ostalo preobleklo in jo pobrisalo.

Okoli 7. ure zjutraj so v Soboto vkorakale nemške čete, ki so prišle iz Radgone po tem, ko so predhodnice s pomočjo članov KB zavzele strateške točke mesta. Na Glavnem trgu, na oglu Stivanove hiše so sprejeli nacistične okupatorje

Kaj in kako bodo letos gradili zadružniki v radgonskem okraju?

Praktično je dognano, da je brez primernih gospodarskih prostorov, predvsem pa hlevov, težko napredno gospodariti, posebno če gre za velika in obsežna gospodarstva s številno živinorejo, poljedelstvom in podobnimi panogami, kot jih imajo zadruge v radgonskem okraju. Tisti razkropljeni in zatohli hlevi, kjer je prostora komaj da se obrne — kakršne so vložili zadružniki, — že zdavnaj ne odgovarjajo več naraščajočim potrebam zadrug. »Treba bo graditi!« O tem razpravljajo povsod, na občnih zborih, konferencah, sestankih. Sami sklepi pa le malo koristijo, če ni dobro premišljenih načrtov in se boljše organizacije — to dobro vedo v vseh tistih zadrugah, kjer so ostale planirane gradnje — na papirju, kvečjemu pri temeljih ali nedovršenih zidovih.

KAKO JE BILO V PRETEKLEM LETU

Z ozirom na potrebe novih prostorov so si zadružniki v lanskem letu določili velike načrte — skoraj v vseh zadrugah bi morali graditi nove hleve, silose, skladišča, gnojne jame, kokošnjake in druge potrebne zgradbe. Slaba organizacija, neredno dostavljanje materiala, mestoma pa tudi malodušje graditeljev — vse to so bili vzroki, da je večji del predstojećih gradenj, ostal le na papirju. Najbolj je med letom primanjkovalo cementa. Tako so n. pr. zadružniki v Apačah morali za daljši čas ustaviti delo na gradnji hleva vsled pomanjkanja nekaj vreč cementa, ki so ga potrebovali za dograditev gnojne jame pri hlevih. Drugod je zadružnike prehitel čas, — z gradnjami so začeli sredi največjih poljskih del, ko je moral vsak zadružnik pošteno prijeti na polju, — kaj še da bi našel čas za gradnje. Tako se je zgodilo, da so mestoma zidariji morali sami prinašati opeko, malto itd., torej vršiti pomožna dela, vsled česar je trpelo njih strokovno delo. Pomanjkljivo organizacijo pa je bilo čutiti tudi na okraju — lokalije, brez katerih ni mogoče graditi, so se le delno izvedle in še to z veliko naglico.

Od šestih govejih hlevov, osem svinjakov, več kokošnjakov, silosov in drugih objektov, ki jih je predvideval načrt, so delno dogradili hleve le v Apačah in v Podgorju, remizo in DID v Jančevem vrhu ter nekaj manjših objektov. Več uspehov pa so pokazale zadruge v adaptiranju starih zgradb. Prezidali so 13 govejih hlevov, štiri svinjake in več manjših objektov. Prezidave so bile sicer hitro in z majhnimi stroški izvršene — vse to pa je le trenutno rešilo pomanjkanje prostorov. Investicijski krediti so bili do novega leta izkoriščeni le 27%. Mnogo več

Prostovoljno gasilstvo v lendavskem okraju

V lendavskem okraju se kulturno-prosvetno delo čedalje bolj razvija tudi v gasilskih organizacijah. Nad 60% gasilskega članstva deluje v izobraževalnih tečajih, kar je že precejšen uspeh. Ljudski gasilec hoče biti razgledan državljani, sposoben, da pomaga množičnim organizacijam v političnem delu med množico.

Gasilec zbere so skličal po vseh družinah, razen v sami Lendavi in v Turmušu, kjer se gasilstvo posveča vse premalo pažnje. Zeleži je, da se tudi v teh krajih zganajo iz začetno z delom.

Okrajna gasilska zveza v Dol, Lendavi je organizirala desetarski tečaj, ki ga je obiskalo dvajset poveljnikov, oziroma njihovih namestnikov. Med tečajniki so bili tudi starejši možakarji. Posrečilo se jim je, da so dvignili članstvo od 700 na 900 gasilcev. Zveza je organizacijo dobro delala, zamenjala pa je tekmovalnost, ki je zajelo vse ostale množične organizacije.

V nedeljo se je vršil v Lendavi občni zbor okrajne gasilske zveze, ki je bil razmeroma dobro obiskan. Cangi

gradiva kot so, pa bi si lahko zadružniki preskrbeli iz lokalnih virov. Povsod imajo večje in manjše stare zgradbe, ki so brez vrednosti ali pa celo v napoto za zadruge. Iz teh poslopij bi se dalo dobiti mnogo dobre opeke, pa tudi drugega materiala.

LETOS PA NE BO ŠLO PO STAREM

Letos ne mislijo iti po stari poti. To bi lahko sklepali že po živahnosti, ki vlada kljub zgodnjim pomladanskim mesecem v poedinih zadrugah. Pripravljajo material, proučujejo načrte ter zbirajo delovno silo, mestoma pa tudi gradijo. Tako so si v Lutvercih zgradili večjo mehanično delavnico, kar je v zadrugah, ki imajo stroje, nujno potrebno. V Negovi pa so izvršili vsa mizarska dela za svinjak. Zgodnje in pravočasne priprave bodo omogočile na gradbiščih pravočasno izvršena dela. Sicer je letošnji načrt gospodarskih objektov v zadrugah nekaj manjši od lanskega — prvenstveno bodo dogradili že začete objekte, na novo pa gradili povsod tam, kjer je največja potreba. V Podgorju, Stogovcih in Apačah — to je v najmočnejših apaških zadrugah — pa bodo razen hlevov gradili tudi večje silosne stolpe, kar je za močno živinorejo nujno potrebno. Dobro se pripravljajo na gradnje v zadrugi Segovci, kjer so že dogradili ostreže za zgradbo, kar bo jih sprostil v času gradnje.

V Ivanjkovski zadrugi že sejejo oves

Na področju KLO Ivanjkovci se kmetje in zadružniki pripravljajo na spomladansko setev. Med seboj mnogo ugibajo, kako bi prišli do semena, ki jim ga primanjkuje.

Kmetijska zadruga je poskrbela za seme zelenjadnih rastlin, s čimer je zadovoljila potrebe gospodinj, ki so že obdelale svoje vrtove. V KDZ se bori predvsem s pomanjkanjem semenskega krompirja. Spočeta so planirali, da bodo zasejali 15 ha zemlje s krompirjem. Sedanji plan, ki so ga prešli iz okraja — jim določa, da ga posadijo na 20 ha. Skladno s prvotnim planom so pripravili potrebno količino semena, tako da jim sedaj primanjkuje semenski krompir za površino naknadno planiranih 5 ha zemlje. Iz zadrege si bodo pomagali s tem, da posejejo večje površine zemlje s koruzo. To pa se bo pozneje močno poznalo pri dohodkih zadrug, ker je pridelovanje površnin zelo donosna panoga. S setvijo koruze bodo omilili pasivno stanje posebnice, ki se še vedno občutno pozna v zadrugi. S setvijo ovsu so že pričeli. V 2 ha zemlje so vrgli prvo seme. Jesenski setveni plan niso docela izvršili, zato se bodo morali pomladi zelo podvi-

Podjetje za gradnjo kapitalnih objektov v zadrugah, ki so ga ustanovili v okraju, bo nudilo s svojim strokovno izvežbanim kadrom nenehno in stalno pomoč zadružnikom. Strokovnjaki so že izvedli lokacije, pa tudi na zadnjih občnih zbiorih zadrug so se zadružniki temeljito pogovorili o bodočih načrtih in delu. Podjetje razpolaga z 18 strokovnimi delavci, ki bodo delali po brigadnim skupinskim sistemom dela. Da bo delo uspešno, pa bo potreba že sedaj zagotoviti pravočasno dostavo gradbenega materiala, v kolikor ga zadruge ne bo našla iz lokalnih virov.

Nič manj pereče je stanje na gradbiščih, kjer bi že pred leti morali stati zadružni domovi, stoji pa le temelji, propadajoči material, ali kvečjemu stavbe v surovem stanju. Ob ta pusta in osamljena gradbišča se je že marsikdo spotalnil, vendar brez večjih uspehov. Celo v vaseh kot so Apače, Lutverci, Podgorje in drugih vaseh, kjer imajo kmečke delovne zadruge ter močne množične organizacije, so dopustili nepokrite stavbe. V Lutvercih pa tudi drugod so se zadnje čase sicer zganili, brez dvoma pa takšno stanje ne daje najlepše slike domačinstva. Za 10. obletnico Fronte si je Fronta zadala tudi sklep v okrajnem merilu, čim hitreje dograditi zadružne domove ter jih predati svojemu namenu. —sk.

Ker doslej ni bilo pomoči — se moramo nasloniti na lastne sile...

Mladi klub soboških radioamaterjev šteje že 80 članov, ki so začeli z delom v začetku letošnjega leta.

Težišče klubskega dela je v vzgajanju mladega rodu. Prekmurska mladina se zanima za tehniko, predvsem se za panoge naše dejavnosti. Stara Jugoslavija ji ni nudila pogojev, da bi se tudi v tehničnem pogledu vzgajala. Naša armada potrebuje radioamaterjev in ljudi, ki so mojstri tehnike. To zdravilo pripravljeno mladine bomo morali odločneje podpreti in ji omogočiti, da pride do svoje veljave. Mar naj skrbi zato samo en človek? Potrebna je množična pomoč, ki pa doslej ni bila izdatna.

Od Zveze radioamaterjev smo sprejeli malenkostni material, ki pa ga nismo mogli plačati. Nimamo še lastnih sredstev, ker smo v svojem razvoju še mlada organizacija. Za pomoč smo zaprosili višji forum množičnih organizacij,

ki nam jo je odrekel. Zaposili smo tudi za peč, ki stoji v kleti in rjavi. Niso nam je posodili za mesec dni, ker rajši vidijo, da v kleti propada. Naši mladinci pa so se morali v zimskem času etisati v nezakurjenem klubske prostoru.

Takšni odnosi do naše mlade organizacije niso dopustni, niti vredni socializma mislečega človeka. Poleg odpravljanja slabosti bomo morali tudi skrbeti za material iz krajevskih virov. Na terenu je še mnogo praktičnih stvari, ki bi prišle prav našim radioamaterjem. Ta naloga je tembolj važna zaradi tega, ker potrebujemo devizne dinarje za stroje in druge predmete, ki jih še ne izdelujemo doma.

Radio amaterski klub v Soboti ima vse pogoje, da se razvije v močno organizacijo. S pionirskim delom je pričel. Skromni nastanvi kader bo lahko opravil svojo dolžnost, če mu bo pomagalo članstvo in množične organizacije.

ki jih je zajel val masovne psihoze in seveda tudi pohlep. Glavno besedo je imel Polak Jožef. Dal je zapečatiti židovske trgovine, blago pa — v kolikor ga niso odpeljali — so prevzeli v prodajo ostali trgovci, ki so morali deponirati denar v Občinski hranilnici. Sledile so aretacije. Mnoge so proglasili za komuniste ter jih zaprli v Sokolski dom, nevarnejše pa v sodne zapore. Takoj prvi dan je Polak dal aretirati župnika Jožefa Klekla, češ da organizira Dolince za nastop proti Nemcem. Hartnerju in njegovim pa ni bila po volji zasedba samo po »zaveznikih četah«, zato se je govorilo, da je sam hodil vabit madžarske čete, da vkorakajo, ko so zbrane čakale na meji dovoljenja za zasedbo.

V tem razdobju so dolge kolone nemških kamionov odvažale na vagon izbranega kolonialnega in tekstilnega blaga ter maščob v Tretji Reich. Tako so odvažali od povsod: iz Francije in Belgije, Poljske in Danske, iz Sovjetske zveze in Jugoslavije... Iz Prekmurja so odpeljali nad 25 vagonov blaga v vrednosti 4 milijone predvojnih dinarjev. Številni člani KB so čez noč obogateli misleč, da je vojne konec in zmaga njihova! Na vse načine so izživali Slovence. Mnogi so si privoščili tudi domače Madžare ter povsod napihnjeno kazali svojo oblast in privilegiran položaj »izbrane rase«. Kazali so legitimacije KB in se hvallili, kaj vse so doprinesli k tej zmagi »edinstvenega furerja«. Celo med prišleki se je našlo nekaj takih, da so se nad njihovim obnašanjem zgražali celo Madžari. Nemškemu komandantu so bile znane točke razgovorov Berlin-Budimpešta, zato se je držal normalnih predpisov ženevske konvencije. Uradništvo je ostalo na mestih in čakalo. Kontrolo nad vsem javnim življenjem v mestu in pokrajini je sporazumno z nemško komando vodil »Gauleiter« Polak Pepi. V tem času je vstopil v vojno najvažnejši satelit Reicha — Kraljevina Madžarska s svojo revizionistično devizo: »NEM, NEM SOHA!«

¹ Kakor okupatorji, tako so tudi izdajalski kulturnodovci in madžaroni imenovali »Slave« tiste Slovence, ki so prišli od drugod.

² Zgolj za kronista bi bilo zanimivo, kdo je bil ta mož?

³ Uradništvu sporočite imena tistih, ki so bili zaprti ob tej priliki.

Še v marcu mora biti naša...

To je hotenje žepovskih frontovcev, ki sem jih pred dnevi obiskal v njihovi vasi. Srečeval sem se z njimi po sedmih letih, na čisti, pri kopanju jam za električne drogeve... V pogovoru sem spoznal, da ti ljudje res pridno delajo in se za prehodno zastavico znajo boriti. Ze lani decembra so imeli nekaj delovnih uspehov, katere pa niso sporočili na okraj. Zato jih tam niso mogli ceniti.

Zanimal sem se o februarjskih uspehih, o katerih sem že slišal na okrajnem odboru Fronte. Najboljše izveš med živimi ljudmi, ki ustvarjajo in gradijo novo življenje na vasi, temu novemu naj bi žepovčanom pripomogla elektrika, ki ji v teh dneh delajo prosto pot... Vidiš, vznike, ki spravljajo iz gozda električne drogeve, druge spet gruče ljudi, ki kopljejo 90. jamo za drogeve. Takoj za njimi je druga grupa frontovcev, ki pri 64. jami postavljajo električni drog. Tako delajo žepovčani... Zda pa pride nekaj drugega na vrsto. Treba je bilo postaviti A-drogeve, toda niso imeli železa. Frontni odbor se je hitro znešel. Stopil je med svoje člane in jih prepričal, da so dali iz svojih shramb potrebno železo. Kolikor se največ da, bomo z lastnimi sredstvi elektrificirali svojo vas — tako so sklenili, ko je padla beseda o elektrifikaciji. No — in tega so se držali. Težje pa je z žico in s ključki. Teh nimajo sami, zato čakajo pomoč od drugod. Pripravljeni so, da v marcu končajo delo pri električnih drogovih, ker jih potem kliče delo na zadružnih njivah... Zda pa si najbolj vroče želijo, da bi čimprej dobili kritični material. Kako se veselijo elektrike, ni potrebno govoriti, saj jim bo svetila, poganjala zadružne stroje — skratka, bo njihov največji pomočnik.

Žepovčani so skoraj vsi zadružniki. V Fronti so se zadnje čase še bolj združili in zblizali. Saj jih je kar 249, v zadnjem času pa se jim je pridružil še 18 novih članov... Res močan frontni kolektiv, ki je zmogel marsikaj napraviti, če je vodstvo na mestu. To pa se da reči, da komunisti niso pozabili na svoje naloge, ki jih imajo v vaški frontni organizaciji. In tako je tudi njihova Fronta delavna. Članarstvo niso smatrali za postransko ali pa manjvalno stvar. Nel zvišali so jo povprečno na devet članov in jo tudi redno plačujejo. Na okrajnem odboru Fronte imajo zaplano, da so žepovčani na čistem pri članarstvu za prvo trimesečje. Tako je lepel 68-letnega starčka Tavčarja Franca vedno najde med najpridnejšimi frontovci. Ne bi mu bilo treba delati, saj je tudi v zadruzi opravljen od dela. Kaj bi? Pomoč je vedno z volji na čisti in v zari, da je kaj. Pomagal je tudi pri popravilu ceste proti Mahovcem. Na kisljih zemljiščih ne raste dobro in sočna živinska krma. Takih travnikov imajo precej v zadruzi. Zato so odšli na Trate in poskrbeli za apnenčev pepel. Z njim so potrosili 4 ha zadružnih travnikov, ki bodo letos dali več krme. Pa njihov zekletni sovražnik — kapar. Napovedali so mu oster boj, s katerim ga hočejo pregnati iz sadovnjakov. Ni jim bilo žal časa, ko so po cele dneve čistili in škropili sadno drevje. To delo so dobro in popolnoma opravili. Nimajo drevesa v svojem kraju, ki ne bi okusilo koristnega škropliva.

Kolike stitnosti imajo z enim samim problemom. Posamezniki niso oddali vsega lesa, kar jim ne dela časti. Fronta ve, da je treba pomagati KLO. Frontovci so izvolili svojo ekipo, ki bo poskrbela, da bodo zaostankarji poravnali svoj dolg do skupnosti. Žepovčani no-

OPOZARJAMO BRALCE,

ki nam pošiljajo dopise v objavo, da nepodpisanih dopisov in brez naslovov dopisnika ne objavljamo. Taki dopisi romajo kratkoma v koš.

Uredništvo

Madžarska okupacija

I. VOJASKA UPRAVA OD 16. APRILA DO 15. AVGUSTA 1941.

Dne 16. aprila 1941 so madžarske čete dejansko vkorakale v Prekmurje in ga prevzele od nemške vojaške komande, razen v vaseh ob severo-zapadni meji, kjer je živelo nekaj »Volksdeutscherjev«, t. j. v pasu od Gerline do Serdice. Iz Sobote so šli Madžarom z avtom naproti Hartner Ferdo in njegovi zvesti pristaši, predvsem uradništvo Prekmurske banke d. d. z Lipič Jožetom na čelu ter nekatere odbornice Evang. ženskega društva. Skratka: sprejema se je udeležilo v glavnem redko madžarofilsko malomeščanstvo, dočim so kmetje delali na poljih, kot da se ni nič zgodilo. Zavedni prebivalci Sobote so sprejem bojkotirali, kulturnobundovci pa so organizirali masovno demonstracijo. Nacistični pristaši so organizirali zbiranje podpisov za priključitev Prekmurja k Nemčiji. Celo med slovensko inteligenco so se našli posamezniki, ki so to akcijo zagovarjali z motivacijo: »Bomo vsaj Slovenci pod eno streho! Demonstranti-kulturnobundovci so se iz več smeri pomikali z nacističnimi zastavami in ob vpitju Hitlerju proti Soboti, kjer so jih razgnali in nekatere zaprli. Ker je ostala demonstracija brez uspeha in njihove želje neizpolnjene, so mnogi kulturnobundovci demonstrativno zapustili Prekmurje in odšli v sosedno Avstrijo ali celo v Reich, kjer so ostali vso vojno.

V Mursko Soboto je prišel kombiniran bataljon madžarske vojske, ki pa zaradi skromne opreme ni vzbujal posebne pozornosti. Nemci so Madžare zasmehovali, Hartner pa ni mogel sam čez noč spremeniti niti zunanje izgleda mesta, niti »navdušenja« ljudi. Tako ni čudno, če so se Madžari spravevali, kako to, da še niso odstranili »tujih srbskih« napisov in zakaj se mnogi prebivalci Sobote, posebej pa podeželja,

* Nekateri taki vneti »zastavonoše« in nacisti so se po osvojitvi potuhnjeni vrinili v ljudsko oblast in politične organizacije, dokler niso bili razkrinkani. Taka tipična primera sta bila E. S. iz Predanovec in B. A. z Vaneč.

Malo razmišljanja

o delu IZUD „Ivan Cankar“ v Beltincih

Beltinci imajo bogato kulturno-prosvetno tradicijo. Ze v bivši Jugoslaviji so bili zelo agilni v delu. Po okupaciji pa so morali ponovno pristopiti k organizaciji kulturno-prosvetnega dela. Pomladi 1948. leta so ustanovili svoje izobraževalno-umetniško društvo »Ivan Cankar«. S tem imenom so jasno povedali, kako je usmerjeno njihovo delo v novi Jugoslaviji. Poglejmo, kako delajo posamezne sekcije društva.

... recimo — izobraževalni odsek?

V želji, da dvignejo izobrazbo svojega članstva, so vsako leto v vasi priredili izobraževalni tečaj. Letos so tečaju pridali še šivanje in kuhanje. Polagali pa so tudi mnogo na dvig kvalitete slovenskega jezika, kar je pohvalno z ozirom na delo okupatorja v Prekmurju. Letos ni na tečaju udeležba tako močna kot bi bilo za pričakovati. To pomeni, da je pač napaka v organizaciji. Postavlja se vprašanje, kako so društvu pomagale množične organizacije in ali je bila pomoč izdatna? Najbrž ne, vsaj sodeč po številu tečajnikov. Je pa nekaj. Beltinci imajo izredno ugodne pogoje, katerih pa niso znali pravilno izkoristiti. V vasi imajo državno posestvo in selekcijsko postajo, a v tečaju nismo srečali predavateljev s posestva. Najbrž bo drugo leto društvo storilo vse, da se taka napaka več ne ponovi.

V Ivanjkovcih so zgledni gasilci

Ivanjkovčani ne bi mogli v gasilstvu uspeti, če bi pozabili na trdno organizacijsko delo v društvu. Prvi v okraju so se spomnili na ženske in jih vključili v društveno življenje. Danes šteje ženska ekipa 10 gasilcev v zvestih deklet, ki se zelo odlikujejo po vzorni gasilski disciplini. Svoj ognjenj krst so preživele lansko leto v Žerovcih. Pravkar so končale strokovni gasilski tečaj, ko so jim naznanili, da je pri Pihlarju v Žerovcih izbruhnil požar. Takoj so odhiteli na kraj požara in ga s tovariši pridno pogasile. To je bilo njihovo prvo praktično delo na požarišču. Zasluga vseh ivanjkovskih gasilcev je, da so v Žerovcih očuvali zadružno skladišče pred požarom. V njem je bilo zadružno žito in drugi poljski pridelek. Potlej so sodelovali še pri dveh požarih. Ne znajo sicer povedati o vrednosti očuvalih objektov in pridelkov, vendar je prav sigurno, da so delovnemu ljudstvu očuvali težke tisočake.

Njihovo društvo šteje 57 članov, od teh pa je 40 aktivnih. To je siguran znak, da je gasilstvo na ivanjkovskem sektorju močno zakoreninjeno med kmečkimi prebivalstvom. Poleg starejših gasilcev se je uspešno uveljavila ekipa 9 mladincev, ki so se že dobro strokovno usposobili. Na splošno zelo skrbijo za strokovni dvig svojega članstva. Lani so imeli tečaj za izprašane gasilce, ki ga je redno obiskovalo 32 gasilcev. Ob zaključku so vsi tečajniki položili strokovni izpit, med njimi vse članice ženske ekipe. Ni bila to lahka naloga za tečajnike, niti za domače predavatelje. Preden je gasilec bil pripuščen k izpitu, je moral znati opisati vse gasilsko orodje, cevi, poznati gasilsko tehniko, gasilska pravila in jih tudi v praksi uveljaviti. Dodati je treba še pešadijske vaje, ki jih mora izprašani gasilec dobro poznati. Strokovno najbolj razgledani gasilci so preleteli nove čine, ki so bili v gasilstvu pred kratkim uvedeni. Dva gasilca sta postala deseterja, Rajhovi Franček pa kar gasilski častnik. Priznanje si je zaslužil v dolgoletnem gasilem delu. Skrbja za domače društvo, kjer vrši dolžnost četnega podpoveljnika. Franček je v gasilstvu doma. Vsi vaščani poznajo Rajhovo družino iz Mihajlovca, ki je vsa vključena v gasilsko organizacijo.

V zimskih mesecih se zbirajo na svojih sestankih. Zelo radi prebirajo svoj strokovni list »Gasilec«, pogovorijo pa

se tudi o zunanji in notranji politiki našega državnega vodstva. Hočejo biti razgledani gasilci. Znano se uveljaviti v javnem političnem življenju. Sodelujejo z ostalimi množičnimi organizacijami, posebno s Fronto in organizacijo PAZ. Sedemnajst članov aktivno pomaga v vsakem IZUD, ki skrbi za kulturno prevzgojo kmečkih ljudi.

Lani so odšli štirje gasilci na Pohorje in v Kočevje, kjer so mesec dni ostali na udmniškem delu. Ostali pa so se doma podvžali. Pri čiščenju in urejanju gasilskega orodja so opravili 396 prostovoljnih del ur. Dobro so vedeli, da potrebuje Fronta njihovo pomoč. Zato se pri frontnih akcijah prispevali 700 prostovoljnih delovnih ur. Samostojno so nastopili na ljudskem odru z igrice »Njega ni«. Ni pozabili njihovega deleža pri drugem ljudskem posojilu. Izračunali so, da odpade na vsakega gasilca 2000 dinarjev vplačanega posojila.

S takšnim delom hočejo tudi letos nadaljevati. Na obnem zboru so se spomnili o vseh nalogah, ki jih čakajo. Letos bodo usposobili vse gasilce in jim pomagali do naslova »izprašani gasilec«. Namesto enega, so poslali v Ljutomer na deseterjak tečaj kar dva gasilca, ki sta bila med najboljšimi tečajniki. Pohvalna je njihova obveznost, da bodo sodelovali pri petih kulturnih prireditvah, sami pa bodo nastopili dvakrat. V njihovem planu je zapisanih 1000 prostovoljnih ur, ki jih bodo letos opravili pri vseh krajevnih frontnih akcijah. Pravijo, da so realno planirali in da bodo sprejete obveznosti prav sigurno izvršili.

Skupni gasilski uspehi Ivanjkovčanov so odraz požrtvovalnega dela vseh članov in dobre povezave s partijsko organizacijo, ki aktivno pomaga društvu. Gasilska organizacija v Ljutomerem okraju upravičeno pričakuje, da bodo Ivanjkovčani držali svojo besedo, ki so jo dali na obnem zboru. Pri njih ne manjka volje za delo, ki jim je že dolejal prineslo pohvalno diploma in lakre priznanja delovnega ljudstva v bližnji okolici, kateremu ivanjkovski gasilci zvesto čuvajo ljudsko tmetje.

SPREJEMAMO

oglake, male oglase in osmrtnice od 8. do 12. ure.

... pa dramatska skupina?

Dramatska skupina je letos uprizorila Linhartovo igrice »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«. Sedaj pa vadijo Gogoljevo igrice »Revizorja«, ki bo uprizorjena na dan otvoritve zadružnega doma. Izbiro dramatske skupine je za pozdraviti. S to izbiro je društvo pokazalo, da je vredno svojega imena.

Ne moremo pa razumeti izbire igrice, in sicer izbire mladincev, ki so člani Planinskega društva. Vsekakor bi moralo o tem društvu v Beltincih voditi računa. Mladinci, člani Planinskega društva, so si izbrali igrice — z naslovom: »Matejev Matej ali telebanska zgodba«. Zdi se nam, da naslov odgovarja izbiri. Igra govori o kmetu Mateju, ki je naredil napako, ker je obiskal Ljubljano. Danes so naši kmetje iz vsake vasi že bili v Ljubljani ali v Mariboru in še dalje, prav tja do Pariza in celo v Ameriki. Ali je potem res smešno, kakor navajajo člani »Planinskega društva«, da kmetje nabijejo Mateja, ki se je drznil oditi v Ljubljano. To ni smešno. Telebansko se nam zdi, da bi se naši kmetje čudili, ko jim Matej pripoveduje, da je v Ljubljani videl voz, ki gre brez ruda in brez konjev. Se nekaj sličnih, smešnih ugotovitev Prekmurci ne morejo sprejeti, toda Matej jim dokaže vse svoje trditve, ko navije gramofon. Ali je to smešno? Kaj danes naši otroci ne vedo ob navijanju radia, kaj je gramofon? Se en primer za avto. Danes otrok prej izgovori besedo avto, kakor besedo mati in naj bi bilo smešno, ko Matej pripoveduje, da v Ljubljani vozijo vozovi brez ruda in konjev? Ne vidijo pa tendence igrice, ki želi odvrtiti ljudi od mesta. Ali je to mogoče? Če bi tisti, ki so igrice izbirali, pogledali v ponedeljek malo po Soboti, potem ne bi trdili, da naši ljudje z vasi ne pridejo radi v mesto.

Naloga društva je, da vrši vzgojno delo v vseh aktivih v Beltincih in v okolici.

Folklorna skupina pojde v Ljubljano in v Zagreb

Sekcija za folklorne plesje ima visoko »republiško« vrednost. Dobila je valilo, da se udeležijo nastopa v Ljubljani in v Zagrebu. S tem je družini iskazano največje priznanje za njeno delo. Prepričani smo, da nas bo družina častno zastopala na obeh prireditvah. Skupina ima tudi svoje težave. Nima revizitorov, a revizitorji so izredno dragi. Naloga ostalih sekcij društva je, da skupaj s folklorno družino pripravijo sredstva. Da družina čimprej dobi revizitorje, saj je skupina republiškega pomena, ki je vsekakor v ponos društvu.

Tudi lutkovna sekcija se lepo razvija

Zaenkrat je sekcija še v DID. Toda sekcija prireja že prireditve za otroke iz okoliških vasi. Tako je tudi prav. Javni nastop je imela sekcija za Novoletno jelko, a sedaj pripravljajo igrice »Debeli repa«. Naloga te sekcije bo, da vzbudi zanimanje za delo z lutkami v sosednjih društvih, ki imajo težave glede prostorov.

Kaj je s pevskim zborom?

Društvo je imelo dober pevski zbor. Danes ga ni. Šele pa v zadnjem času organizirajo novi zbor, ki bi naj nadomestil stari zbor. Iz malih reč rastejo velike. Prišel bo čas, da bo iz tega zbora zrasel pevski zbor. Pozitivno je, da v Beltincih ustanavljajo zbor.

Malo nereda je v knjižnicah

V Beltincih imajo dve knjižnici. Ena je v šoli, druga na državnem posestvu. Knjige manjkajo v eni in drugi knjižnici. To pomeni, da se knjižničarji (če so sploh) ne zavedajo vrednosti knjig. Zlasti je treba posvetiti pozornost knjižnici na drž. posestvu, katere naloga naj bi bila, da takoj zbere knjige, ki manj-

kajo v knjižnici. Potem je treba knjižnici združiti, odpreti čitalnico in urediti knjižnico v gradu, kjer je mnogo prostora. Prepričani smo, da bo društvo kos tej nalogi in da bomo v kratkem povabljeni na otvoritev velike knjižnice, ki bo zajela obe današnji knjižnici. Novi knjižničar bo knjižnici s pomočjo ostalih članov društva tudi primerno uredil.

Beltinčani tekmujejo na čast 10-letnice OF

Društvo nima svoje dvorane. Tega se zelo zavedajo frontovci. Zato so napravili sklop, da do 27. aprila zgradijo dvorano za kulturne prireditve. S tem se bodo frontovci Beltince odločili žrtvati NOB, a obenem pa bodo dokazali, da razumejo potrebe, ki so pogoj njihovega kulturnega razvoja. V dvorani bodo imeli največji oder v našem okraju, na katerem bodo lahko gostovale tudi centralne kulturno-umetniške ekipe in družine.

Vzponedno s tem bodo morali v Beltincih voditi brigo za vzgojo novih vodilnih kadrov za delo v posameznih sekcijah društva, kar bo zvišalo kvaliteto dela v Beltincih.

V Beltincih sta nastopila Thaurina in Paradiso, člana Mestnega kinopodjetja iz Maribora, in sta predvajala program, ki naj bi seznanil ljudstvo s telepatijo, sugestijo in z žonglerstvom.

Sodeč po obisku, v Beltincih taki umetniki niso preveč zaželeni, zlasti ne po nastopu Svengalja in Parme, ki sta imela kvalitetno boljši program.

Po domovini

Delegacija jugoslovanskih poslancev, ki jo vodi Moša Pijade, je obiskala predsednika angleške vlade, zunanjega ministra in druge vidne politike ter imela z njimi važne konference.

Zastopniki štirih zunanjih ministrov, ki sestavljajo dnevni red za konferenco zunanjih ministrov v Parizu, se nikakor ne morejo zediniti. Sovjetski zastopnik Gromiko ne pristaja na predloge zastopnikov treh zahodnih sil.

V Barceloni v Španiji stavkajo delavci zaradi težkih življenjskih prilik. Pri demonstracijah, ki se jih je udeležilo preko 300.000 delavcev, je policija v streljanju ubila eno osebo, 20 pa ranila. Nad sto demonstrantov so aretirali.

Jugoslovanske izdelke razstavlja dva nemški uvozniki trditi, da na velikem spomladanskem velesejmu v Frankfurtu v Zapadni Nemčiji. V posebnem paviljonu so razstavljena jugoslovanska vina, razno žganje, preproge, veznine, filigranska dela in predmeti iz kovanege bakra.

Oslovski kašelj so začeli v Hamburgu v Nemčiji zdraviti na nov način in so dosegli lepe uspehe. Bolnike so prenesli za dobrih 20 minut v pivovarniške kleti, kjer je mnogo ogljikovega dvokisa. Pravijo, da je kašelj pri vseh bolnikih popolnoma prenehal, tudi pri dojenčkih.

Pol milijona budilk bo letno izdelala tovarna ur v Zemunu. Tovarno so šele lani začeli graditi, a je že toliko dograjena, da bodo letos za 1. maj dali v prodajo prvo serijo. Prodajna cena ne bo dosegla 900 din. Pozneje nameravajo izdelovati tudi druge ure.

Prvo serijo domačih traktorjev bo še ta mesec dala v promet tovarna motorjev v Rakovici pri Beogradu. Prvi domači traktor »Zadružnik« ima 50 konjskih sil in lahko vleče tri pluge.

V Beogradu predvidevajo za tekoče leto velika komunalna dela, ki so jih preračunali na 100 milijonov dinarjev. Zg. aditi nameravajo več novih stanovanjskih hiš, popraviti stare, urediti ulice in parke ter zgraditi več paviljonov.

ne in na diktat svojega očeta na slavnosti dejal: »Prekmurski akademiki so presrečni zaradi prihoda Madžarov in prisegajo zvestobo Horthyju in madžarski kroni!« Po soboški glavni ulici je iz povorke odmevalo »Mindent vissza!« Na čelu povorke je nosil simbolično zastavo Csermely (Cvetko) Oto, ki je šel po njo peš v Lenti. Mnogi Slovenci so se šele sedaj v teh trenutkih zavedli kaj pomeni domovina! Vsaj zdaj so se lahko zdržili tudi tisti, ki so v dneh Stojadinovič-Koroševce diktature in v dneh, ko je bila domovina v največji nevarnosti, preganjali napredno mladino! Ta napredna mladina je tudi sedaj odgovorila in nasproti madžarskim revizionističnim parolam postavila svoj odločni — nikdar!

Poveljnik vojaške uprave v soboškem okraju je bil madžarski polkovnik Radvanyi Jožef, njegov namestnik pa surovi stotnik slovaškega porekla Skolac Ernest. Poveljniku so bili dodeljeni številni strokovnjaki civilisti, po večini madžarski kooptiranci, kot dr. Jožef Olajoš, Sobočanec, vitez Csermely Istvan, rodom iz Beltince, Rhošczy Rezső, rodom iz Medmurja in dr. Glavno besedo v vseh področjih javnega življenja pa je imel »duša revizionizma« Hartner-Laval Ferdo. Vojaški komandant mesta Sobota pa je bil major Breuer Pál.

Madžari so uvedli v vsem Prekmurju »status quo« z dne 31. oktobra 1918. Slovensko uradništvo je bilo stavljeno takoj na razpoloženje in je moralo predati posle došlim Madžarom, ki so se za okupacijo odlično pripravili, saj je vsak znal, kje je njegovo mesto in kam naj se obrne. Že samo dejstvo, da je prišla v okupirano Prekmurje emigracija, ki se je na terenu spoznala, potrjuje prejšnjo trditve! Novi aparat je začel takoj z delom!

Večina našega uradništva, razen domačinov, je bila takoj odpuščena in to brez vseh pravic. Samo na srezkem načelstvu so še ostali v službi dr. Franc Bratina, bivši sr. načelnik, srezki tajnik Ivan Puncer st. ter nekateri strokovnjaki referenti.

(Nadaljevanje sledi)

* Revizionistična parola »Vse nazaj!«, t. j. vse po letu 1918 zgubljeno ozemlje.

Uredimo ohišnice!

Dosedanje izkušnje pri utrjevanju kmečkih delovnih zadrug, pa tudi potek številnih občnih zborov, kažejo, da so neurejene ohišnice poleg gradnje zadrug gospodarskih objektov najresnejše vprašanje, ki ovira utrjevanje in pravilno notranjo ureditev kmečkih delovnih zadrug. To vprašanje so ponekod z vso jasnostjo uvideli tudi sami zadrugniki ter že na zadrugnih občnih zbiorih skušali vprašanje ohišnic na ta ali oni način urediti.

Brez dvoma se je treba z vso resnostjo zavedati vprašanja ureditve ohišnic. To pa hkrati pomeni, da je treba z vso resnostjo in temeljito odgovoriti na vprašanje: kako pristopiti k ureditvi ohišnic?

Ni dvoma, da je treba k ureditvi ohišnic pristopiti z jasno postavljenimi načeli. To pa seveda nikakor ne pomeni, da smejo tako postavljena načela biti kakršna koli ozka šablona, ki bi jo poleg tega smeli celo negibno in neizvlečno izvajati.

Praden pa bi govorili o načelih, po katerih naj bi pristopili k ureditvi ohiš-

nic, moramo osvetliti vrsto vprašanj, ki so v neposredni zvezi z ureditvijo ohišnic kot celote.

Katera pa so ta vprašanja? Predvsem naletimo na vprašanje površinske velikosti ohišnice, oziroma na vprašanje razmerja med orno površino in površino ostale ohišnice. Na vprašanje vzreje živine na ohišnici. Na vprašanje izkoriščanja tuje delovne sile na ohišnici, ki v nekaterih zadrugah še obstoja. Dalje na vprašanje razmejitve med zadrugnim in ohišničnim inventarjem. Vsa ta vprašanja pa je treba osvetliti s stališča določenega terena, oziroma določenih pogojev in šele tako najti najboljši način, kako bi jih najbolje rešili.

Znano je, da je z odločbami temeljnega zakona o kmetijskih zadrugah in z zglednimi pravili za kmečko delovno zadrugo določena maksimalna velikost ohišnice. Tu pa je tudi rečeno, da je treba pravilno določiti velikost zemljiških površin na ohišnicah.

Kako bomo torej v skladu s pravili in s temeljnim zakonom pravilno dolo-

čili velikost zemljiških površin, predvsem orne zemlje na ohišnicah? Že na prvi pogled nam mora biti jasno, da bi bilo nepravilno, če bi imela družina s številnimi člani enako veliko ohišnico, kakor maloštevilna družina. V načelu tudi ne bi bilo pravilno, če bi se v hribovitih predelih puščalo na ohišnici manj orne zemlje, kakor v ravninskih predelih. Prav tako bi bilo zgrešeno, če bi na ohišnicah v bližini mest in industrijskih središč pustili tolikšno orno površino na ohišnicah, kakor na hribovitih in oddaljenih krajih; saj je znano, da je pridelek v bližini mest mogoče lažje in dražje plasirati na trgu. To pa seveda obuja privatne kapitalistične tendence mnogo bolj kakor pa v predelih, ki so oddaljeni od mestnih in industrijskih tržišč.

V mnogih zadrugah — posebno v ljutomerskem okraju, kjer so svoj čas šli na linijo najmanjšega odpora — imajo zadrugniki na ohišnicah površine vinogradov in sadovnjakov, ki vsaka zase presegajo celo 50 arov. Kdor pozna delo, ki ga zahteva n. pr. vinograd, ali kdo ve, kolikšne dohodke dajeja vinograd in sadovnjak, bo z gotovostjo trdil, da je tako zaradi dela, ki ga zahtevata, kakor zaradi dobička, ki ga dajeja prevelik vinograd in sadovnjak na ohišnici, ogroženo delo, ki ga je zadrugnik dolžan prispevati zadrugi. Ta se bo tudi odločno zavzel za to, da je v okviru velikosti ohišnice zemljiške površine treba tudi urediti površino vinograda in sadovnjaka, to pa tako, kakor to določa večina pravil: vinograd in sadovnjak naj ne presegata 10 arov skupne površine.

Prav tako je treba tudi urediti površino travnika, ki naj ga ima ohišnica toliko, kolikor je potrebno, da se prederi ena krava. I ha pašnika je na podlagi zakona puščati posebej le tam, kjer je glavna panoga živinoreja.

Nujno je treba urediti vprašanje živine na ohišnicah. Tam, kjer je to jasno, da se je redilo več živine (govedi, prašičev itd.), kot je pa znanala zmogljivost ohišnice — taki primeri so se dogajali posebno tam, kjer je bila živina na ohišnicah pomešana z zadrugno živino — je treba stvar urediti tako, da se bo odvisna živina iz ohišnic vnesla v zadrugo in tako povečala vrednost delovnega dneva.

S še večjo ostrnostjo kakor v prejšnjih primerih pa je treba odpraviti izkoriščanje, ki so ga ponekod deležni bivši viničarji, hlapi in dekle, na ta način, da so še vedno odvisni od bivšega gospodarja glede stanovanja, prehrane in podobnega, in ki mu se zdaj kot zadrugniki čestokrat opravljajo zato razne usluge v delu.

Hkrati z ureditvijo zemljiških površin na ohišnicah, hkrati z ureditvijo vprašanja reje živine na ohišnicah in hkrati z odpravo izkoriščanja človeka kot ostanka prejšnjih privatno kapitalističnih mezdnih odnosov je treba urediti tudi vprašanje inventarja na ohišnicah. Nujno bo enkrat že razumeti, da je škoda različnega in številnega inventarja, ki ga zadruga zelo potrebuje, na ohišnici pa ga je dejansko gdeč in leži neizrabljen.

Rekli smo, da je vsa gornja vprašanja treba reševati s stališča določenega terena, oziroma določenih pogojev, da bi našli najboljši način, kako bi jih najbolje rešili. Zato se je reševanja teh vprašanj treba lotiti z vso resnostjo in se poglobiti v njihovo bistvo. Eno pa je gotovo: osnovni način kako bomo najhitreje rešili vprašanje ohišnic, je: vztrajno pristopanje k pravilnemu političnemu delu in pošteno izvajanje zadrugne demokracije.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTO predvaja od 23. do 28. marca jugoslovanski barvni film: »RDEČI CVET«; od 27. do 29. marca ameriški film: »NOC V CASABLANCI«, in od 30. marca do 2. aprila angleški film: »ZARADI NJEGA«.

ZAHVALA.

Vsem, ki ste lajšali trpljenje v bolni in spremili na zadnji poti grofice Ernestino Batthany, se toplo zahvaljujemo.

Družina Ficko.

Soboški gledalci zahtevajo ponovno tekmo

Železničar (Maribor) : Mura 5:3 (2:2, 2:0, 1:1)

V nedeljo, 18. marca je bila odigrana v Murski Soboti tekma za pokal 10. obletnice OF, med domačo »Muro« in »Železničarjem« iz Maribora. To je bila še finalna tekma mariborskega okrožja, ki bi naj odločila, katero moštvo naj tekmuje za pokal v čast 10. obletnice OF. Z ozirom na važnost tekme sta se obe moštvi temeljito pripravili za tekmo.

Zreb je bil naklonjen moštvu Železničarja in tako je v prvem polčasu Železničar igral z vetrom. Tekma se je začela z velikim tempom z obojestranskimi napadi. Obe moštvi sta nameravali že v začetku doseči vodilni gol. Toda igralci »Mure« so imeli smolo. Moštvo Železničarja je v prvih 15 minutah doseglo prvi gol. Po nesrečnem naključju se je žoga pri голу Mure odbila od Norčiča v gol. Kljub голу domače moštvo ni popustilo ter je kar naprej igralo in napadalo vrata Železničarja. Toda po krivdi sodnika je prejelo domače moštvo v 20. minuti drugi gol. Igralec Železničarja si je z roko namestil žogo in streljal naravnost v gol. Stranski sodnik Vezjak je sicer z zastavo nakazal roko, toda glavni sodnik je kljub temu priznal gol. Rezultat prvega polčasa je bil 2:0 v korist Železničarja.

V začetku drugega polčasa je dosegel Zelko za domače moštvo prvi gol in s tem zmanjšal razliko. Po tem голу je domače moštvo igralo še bolj pošteno in je bilo v stalni premoči. Norčič Bela je v 20. minuti z lepim strelom izenačil rezultat na 2:2. Do konca tekme je bilo domače moštvo v stalni premoči, toda igralci Železničarja se zavedajo, da imajo za sodnika člana svojega kluba, so uporabili nedovoljene prijeme in s tem kršili nogometno disciplino. Navajamo primer: Večkrat so surovo startali in rušili Zelkoto v kazenskem prostoru, toda sodnik je pa take napake spregledal. Domače moštvo je imelo več prilik za doseg gola, toda napad te prilike ni izkoristil in to predvsem zaradi surove igre gostov. Tekma se je končala v regularnem času z rezultatom 2:2, ker pa je to bila pokalna tekma, se je ista podaljšala za 2x15 minut.

V prvem podaljšku je moštvo Železničarja doseglo tri gole in to ponovno po krivdi sodnika. Tako je za Železničarja padel tretji vodilni gol iz čiste ofsaid pozicije. Stranski sodnik Filisar je z zastavo nakazal ofsaid, toda sodnik ni upošteval stranskega sodnika ter je gol priznal. To je bil že drugi nepravilno doseženi gol v korist Železničarja. Na podlagi tega gola je moštvo Mure izgubilo moralo v korist Železničarja, ki je v istem času dosegel še dva gola. Pripomniti se pa mora, da sta oba gola padla že po preteku časa in to v 16. minuti in 19. minuti. V drugem delu podaljška je bilo do-

Objava!

PREBIVALCI MURSKA SOBOTE. POZOR!

V dneh od 22. do 23. marca se bodo za V. volišče izdajale osebne izkaznice, in sicer za ulice: Kolodvorska, Bakovska, Čopova, Vegova, Slomškova, Poljska, Muzge.

V dneh od 27. do 28. marca pa za VII. volišče, in sicer za ulice: Gornji del Stefana Kovača ulica (od SAP proti železničarskemu mostu), nato Krekova, Mikloša Kuzmiča, Stefana Kuzmiča, Prešernova, Severjeva, Mestne hiše, Borovnjakova, Aškerčeva, Kopitarjeva, Miklošičeva.

V dneh od 29. do 30. marca pa VIII. volišče za sledeče ulice: Stefana Kovača ulica (od Stivana do garaže), Vrtna, Mojstrska, Stara in Prečna ulica.

Prav posebno se opozarja moške osebe, ki spadajo pod vojaško obveznost, da prinesejo s seboj vojaško knjižico, sicer ne bodo prejeli osebnih izkaznic!

mače moštvo spet boljše; kljub temu, da je igralo samo z 10 igralci, je doseglo tretji gol po Pavličeviću.

Sodnik Starašina iz Maribora je tekmo sodil neobjektivno ter oskodoval domače moštvo za dva gola. Da je bil sodnik pristranski, se ni čuditi, ker je član Železničarja, toda čudno je to, kako je mogel zbor sodnikov v Mariboru izbrati Starašino za sodnika, tako važne tekme.

V bodoče bo potrebno, da nogometno poverjenstvo v Mariboru polaga na to več pažnje ter naj ne vidi samo napake drugih, a svojih ne, ob katerih radi molče, ko jim pa najbrž gredo v korist. Celotni spremljevalec Železničarja ni odobral takega sodstva. Dejal je, da drugi in tretji gol Železničarja ni bil pravilno dosežen, kot tudi prvi podaljšek, ki je bil nedovoljeno podaljškan za 4 minute.

Kljub vsem tem mahinacijam sodnika je domače moštvo igralo prav pošteno in bi lahko pod vodstvom objektivnega sodnika doseglo primeren uspeh.

Vodstvo uprave kluba je vložilo zoper grobe prestopke sodnika pritožbo na poverjenstvo nogometa Maribor ter zahtevalo ponovno odigranje tekme.

Po svetu

Vojna v Koreji. Ameriške čete so zavzele glavno mesto Južne Koreje Seul. Kitajci in Severnokorejci se na vsej fronti v redu umikajo, Amerikanci jim pa sledijo. Do večjih borb je v pretečenem tednu prišlo le pri mestu Jongčon, ki leži 32 km južno od 38. vzporednika in so ga Amerikanci zavzeli. Diplomati velikih držav, pa tudi drugi sedaj razmotrivajo, če bodo Amerikanci ponovno prekorajili 38. vzporednik, mejo med obema Korejama. Angleži mislijo, da bi bilo bolje, če je ne prekorajajo, da se bo tako lažje razgovarjati s Kitajci in bo možno preje priti do miru na Koreji. Ameriški prezident Truman je izjavil, da bo potrebno prepuštili to vprašanje strateškemu vodstvu. Iz štaba generala Mac-Arthurja pa se seveda ne izve nič točnega, le toliko se je povedalo, da bi fronta ob 38. vzporedniku zahtevala, če bi jo hoteli držati za stalno, ogromno vojaštva in vojnega materiala, ker nima prirodnih pogojev.

Bombe, ki jih lahko vodijo po radiu, so začeli na korejskem bojišču uporabljati Amerikanci. Leteže trdnjave odmetavajo na vojaške cilje dve vrsti bomb. Ena vrsta, ki je znana pod imenom »Tarson«, je 6000 kg teška in je v njo vdelan radio aparat ter ima plavuti. Njeno padanje je mogoče voditi. Bombnik nosi le po eno tako bombo s seboj. Druga vrsta je mnogo manjša in tehta 500 kg.

Generalna skupščina ZN bo zasedala v jeseni v Parizu. Vsled potrebnih razgovorov s francosko vlado bo prispel v začetku aprila v Pariz generalni tajnik Trygve Lie. Pozneje pa še bo tudi obiskal Jugoslavijo, Grčijo, Turčijo, Sirijo, Libanon, Izrael, Egipt in Libijo.

Tajnik čehoslovaškega poslanstva v Švici Brotan noče biti več v čehoslovaški službi. Bil je svojčas zasebni tajnik bivšega zunanjega ministra dr. Clementisa. Švicarsko vlado je zaprosil za zatočišče.

PREKLICUJEM veljavnost knjižice za kolo z okvirno številko 869.234, znamke »Steyr«, na ime Lang Alojz, nameščenec OLO Murska Sobota.

IZGUBIL SEM vojaško knjižico na ime Lakoše Franc, Murska Sobota, Cvetkova 8. Najditelja se naproša, da jo proti nagradi vrne naslovniku. V nasprotnem slučaju preklicujem veljavnost.

SLUŽBO DOBI mizarski pomočnik. — Jarnevič Peter, mizarstvo, Murska Sobota, Lendavska cesta 30.

Ne morejo biti zadovoljni s skromnimi uspehi...

Organizacije Ljudske tehnike v radgonskem okraju so lani le životarile. T mu primeren je tudi obračun: Delovni plan je izvršen s 94%, od tega odpade na vzgojo kadrov 18%, na materialna sredstva 30%, na razvoj osnovnih organizacij 19% in 25% na druge panoge dejavnosti.

Mnogo je pri tem kriv prejšnji okrajni zbor, ki se ni brigal za množičnost v osnovnih organizacijah, niti za širjenje ljudske tehnike med najširše sloje kmečkega prebivalstva. Klubi po vaseh so le životarili, v kolikor pa so delali — je bila to njihova lastna iniciativa. Saj so se člani OOLT zelo neredno udeleževali. V preteklem letu so imeli samo devet sej, ki pa so bile po večini brezplodne. Odborniki so sicer prejemali naloge, niso pa stremeli k njihovi izvršitvi, tako da so ostale le na papirju.

To je občutno zaviralo vse delo LT v okraju. V ustanovnih organizacijah ni bilo stalnega in sistematičnega dela. Pri Antonu je v začetku leta deloval in avto-moto krožkom s 82 člani. Toda klub z agrotehničnim, fotoamaterskim to je bilo le nekaj mesecev. Pozneje so vse čisto usmerili k delovanju avto-moto krožka, dočim so ostale panoge zanemarili. V tem krožku se je usposobilo 14 vozačev in 11 motoristov. Sekretar Omulec je vodil celotno delo, kar je privedlo do slabitve vodstva in notranjih sporov, končno pa še do likvidacije dela v klubu. Tudi pri Benediktu je bilo tako. Ustanovili so klub na papirju, ki še do danes ni pokazal nobenih uspehov.

V vodstvu nekaterih organizacij so pa bili razgledani in pošteno ljudje, sposobni razgibati delo v svojih organizacijah. Spontano so pričeli z delom, ki jim je v razvoju prineslo pomembne uspehe.

Mladi tehniki iz Okoslavec so prejeli diplomo...

Že v eni izmed zadnjih številk smo pisali o okoslavski mladini, ki se je vključila v radioamaterski klub. Ta je danes med najboljšimi v okraju, čeprav ima težje pogoje za delo kot radgonski. Sedaj naj bo povedano samo to, da so v svoje delo vnesli izvenredno vzgojo z organizacijo telegrafskega tečaja, ki ga posejajo obvezniki predvojaške vzgoje. Člani tega kluba so prejeli od republiškega odbora pohvalno diplomu v znak priznanja za uspešno delo.

Avto-moto društvo v Radgoni ima 229 članov, kateri so spočetka agilno zagrabili za delo, a med letom je delo ponovno zaspalo. Iz »mrtvila« jih je spravil novi odbor, ki je pomnožil članstvo in uredil vozni park. Tov. Jastrovnik je lotil dela v ustanovljenem elektro-strojnem krožku. Usposablja članstvo s predavanji in praktičnim de-

lom pri instalacijah in pregledu omrežja, pravi elektricihne peči, centralne kurjave in podobno. Ta krožek ima vse pogoje, da se razvije v eno najboljših organizacij. Treba bo le stremeti k stalnemu delu, ki naj ne bi zaspalo, kot je to že običaj v Radgoni. Tudi radioamaterski klub že dela. Uredil si je delavnice in pripravil potrebni material. Ti skromni in začetni uspehi so le drobnice, kar bi se dalo doseči v Radgoni, kjer so brez dvoma boljši pogoji za delo, kakor kjerkoli na podeželju.

V Radencih so člani uresničili lanski plan dela...

Društvo radenskih avtomobilistov šteje 140 članov, ki so se redno usposabljali za vozače. Tudi obveznikom predvojaške vzgoje so pomagali s predavanji. Znašli so se tudi pri nabavi potrebnih finančnih sredstev, s katerimi je društvo vzdrževalo. Duša v društvu je tov. Gregorinčič, ki ga vedno najdeš med člani. Letos so Radenci sprejeli obveznost, da bodo na Kapeli ustanovili samostojen avto-moto krožek in mu pomagali iz začetnih težav.

Socialni sestav članstva kaže, da bo treba na vas, predvsem v kmetijske delovne zadrug. V organizacije Ljudske tehnike je včlanjenih 327 delavcev, 190 kmetov in 73 nameščencev in 50 ljudi ostalih poklicev.

Ali je prav, da nimajo v zadrugah nobene organizacije?

To vprašanje jim vsekakor ne dela časti. Široko polje dela v zadrugah terja, da se ga lotijo z najboljšo voljo. Mnogo kmetijskih strojev stoji pokvarjenih, pomagati je treba do boljših hektarskih donosov, zadrugnike pa spoznavati z osnovnimi pridobitvami tehnike, namenjene za preobrazbo našega kmetijstva. Odgovor na vprašanje so dali na nedavni skupščini, ko so sprejeli obveznost, da bodo letos ustanovili klube v Lutvercih, Segovcih, Apačah in še v štirih močnejših zadrugah Apaške kotline. Tudi na državnem posestvu v Radgoni in Kapeli bodo pričeli s pionirskim delom. Tu jim ne bo težko, saj razpolagajo kolektivni s precejšnjo mehanizacijo, za katero bodo morali člani Ljudske tehnike smotrno skrbeti.

Na skupščini so govorili o neuspehih na šolah, v katerih nimajo niti enega krožka: ali postaje »Mladih tehnikov«. Prav tu jih čaka hvala naloge, če se bodo znali povezati s pionirskimi svetli in prosvetnimi delavci. Med njihovimi sklepi je zapisano, da bodo letos ustanovili 11 postaj mladih tehnikov. Z 9 kurirni prireditvami hočejo zainteresirati kmečko prebivalstvo, predvsem mladino, da jim bo sledila v organizacijo. Med drugim so se tudi obvezali, da bodo pomagali pri volitvah, na dan OF pa bodo nagradili najboljše organizacije v okraju.

SLIKE

za osebne legitimacije!

Vse vrste luksuzne fotografije in povečave! Razvijanje filmov itd., kopiranje in povečanje ter izdelovanje vseh fotoamaterskih del po želji

izvršuje

HOZYAN I. Štefan

FOTOPODJETJE, ORMOŽ

Stranke sprejemamo vsak torek, četrtek in soboto od 12. do 17. ure popoldne v lokalni v Ormožu, vsako nedeljo od 13. do 17. ure popoldne v lokalni v Središču.

Po naročilu fotografiramo novoporočence in temu slično ob vsakem času in kraju!

Vsi na VELIKO TOMBOLO v Mursko Soboto

ki jo priredi v nedeljo, 13. maja 1951, nogometni klub »MURA« v Murski Soboti na travniku pri novi gimnaziji

GLAVNI DOBITKI:

1. Motorno kolo	9. Zapestna švicarska ura
2. Kompletne spalnice	10. Moški škornji
3. Radio aparat	11. Otroški globoki voziček
4. Moško kolo	12. Sejalnik za koruzo
5. 100 kg bele moke	13. Plug za oranje
6. Moška kamgarn obleka	14. Gोजerice
7. Svinja v teži 100 kg	15. Moška delovna obleka
8. Namizni štedilnik	

Poleg glavnih dobitkov bo razdeljenih še nad 2000 manjših dobitkov v skupni vrednosti nad 1 milijon dinarjev

Cena tombolski kartici 30 din.

Pohitite z nakupom, ker je število kart omejeno. Karte so v prodaji v vseh trafikah in prodajalnah soboškega okraja ter po trafikah v Ljutomeru, Radgoni in Dolnji Lendavi.

O d b o r